

NEWSLETTER DYDAKTYCZNY

UNIwersytetu Medycznego
IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO W POZNANIU

Szanowni Państwo,

Serdecznie zapraszam do lektury pierwszego w Nowym Roku 2019 numeru Newslettera Dydaktycznego w znacznej części poświęconego nowo otwartemu na naszym Uniwersytecie **Centrum Symulacji Medycznej** oraz zagadnieniom z nim związanym.

Już od ponad miesiąca w CSM realizowane są zajęcia dla studentów. Prowadzący mają możliwość korzystania zarówno z sal symulacyjnych, jak i współpracowania z pacjentami symulowanymi. Szerzej o projekcie Pacjenta Symulowanego pisaliśmy w poprzednim numerze Newslettera. Mamy świadomość, że wszyscy dopiero zdobywamy doświadczenie w prowadzeniu tych zajęć, uczą się nie tylko studenci, ale też nauczyciele. Dlatego w tym numerze, obok podstawowych informacji o założeniach pracy metodą symulacji w naukach medycznych, przedstawiamy zasady prowadzenia zajęć w CSM, w tym regulaminy organizacyjne dla studentów i nauczycieli. Warto nadmienić, że od kilku miesięcy cyklicznie odbywają się szkolenia z prowadzenia zajęć metodą symulacji, które dla osób chcących prowadzić tego typu zajęcia są obowiązkowe. Szczegóły jednego z nich prezentujemy Państwu w dalszej części numeru.

Ponadto, w związku z licznymi pytaniami dotyczącymi prawidłowego sposobu formułowania egzaminacyjnych pytań testowych, przedstawiamy również, w skondensowanej formie, najważniejsze informacje dotyczące specyfiki ich opracowywania. Natomiast w stałej zakładce Newslettera Dydaktycznego - **Czy wiesz, że...**, krótka notka o debriefingu.

Jednocześnie chciałbym złożyć Państwu z okazji Nowego Roku 2019, w imieniu całego Zespołu przygotowującego Newslettera, najserdeczniejsze życzenia zdrowia i pomyślności, licznych sukcesów na polu dydaktycznym oraz spełnienia wszystkich planów zawodowych i prywatnych.

Życząc przyjemnej i owocnej lektury,

Prof. dr hab. Ryszard Marciniak

Prorektor ds. Dydaktyki i Kształcenia Podyplomowego

METODA SYMULACJI W PRZYGOTOWANIU DO ZAWODÓW MEDYCZNYCH

Kształcenie metodą symulacji medycznej obecne jest na UMP od ponad ośmiu lat. Jednak dopiero otwarcie nowego Centrum Symulacji Medycznej spowodowało, że kształcenie symulacyjne na naszej Uczelni prezentuje najwyższe światowe standardy. Serdecznie zapraszamy do korzystania z jego zasobów. Jesteśmy przekonani, że praca w nim pozwoli naszym nauczycielom akademickim prowadzić zajęcia na najwyższym poziomie i rozwijać ich kompetencje dydaktyczne, a studentom wszystkich kierunków umożliwi zdobywanie wiedzy w warunkach w dużej mierze zarezerwowanych do tej pory dla najlepszych zagranicznych uczelni medycznych - w większości pozostających poza zasięgiem polskiego studenta.

Symulacja jako metoda dydaktyczna nie jest pomysłem nowym, w pewnych obszarach znana jest od dekad. Zanim zaczęto wykorzystywać ją do kształcenia studentów kierunków medycznych, z powodzeniem stosowano ją w lotnictwie. Od lat pięćdziesiątych XX wieku jest obowiązkowa nie tylko dla osób uczących się latać, ale również dla aktywnych zawodowo pilotów. Badania statystyczne wykazują, że symulacja jest jednym z głównych czynników mających wpływ na systematyczne zmniejszanie się liczby katastrof lotniczych. W obszarze nauk medycznych symulacja została rekomendowana przez WHO w 2009 roku i obecnie weszła do standardów nauczania, stanowiąc obowiązkową formę szkolenia przyszłych medyków. Więcej o historii symulacji oraz jej specyfice mogą Państwo poczytać [tutaj](#) i [tutaj](#).

W naszym Centrum obecne są zarówno symulatory pacjenta do prowadzenia zajęć z zaawansowanej symulacji, jak również najnowocześniejszy system audio-wideo służący do transmisji i odtwarzania nagrań wykonanych podczas scenariuszy symulacyjnych. Dostępne są także bardzo zaawansowane symulatory noworodka, dziecka i kobiety rodzącej, jako jedyni w Polsce posiadamy salę

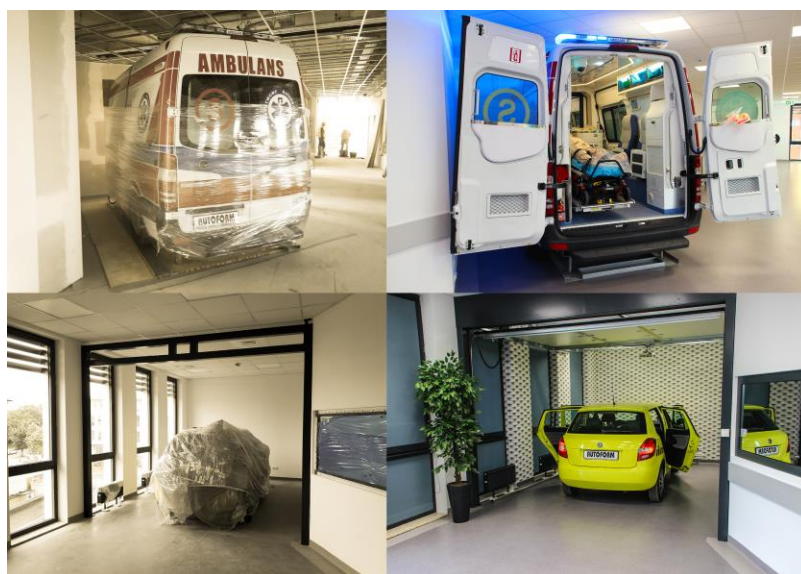
symulacyjną Intensywnej Terapii Noworodków. Gamę symulatorów uzupełnia szeroki zakres fantomów i trenerów do nauki czynności manualnych oraz najnowocześniejsze symulatory wirtualnej rzeczywistości, m.in. symulator endoskopowy, laparoskopowy oraz symulator USG. W kolejnych edycjach Newslettera będziemy szerzej omawiać wyposażenie Centrum. A już dziś zapraszamy do lektury najnowszej publikacji opracowanej na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie w ramach programu POWR, w której jeden z rozdziałów napisał dr Łukasz Gąsiorowski, kierownik Centrum Symulacji Medycznej naszego Uniwersytetu:

<http://mediq.edu.pl/files/attachments/symulacja-w-edukacji-medycznej.pdf>

Jak wspomnieliśmy powyżej, zajęcia metodą symulacji prowadzone są w oparciu o nowoczesne technologie i nowe rozwiązania, do tej pory niestosowane na naszej Uczelni w tak szerokim zakresie. Dlatego, aby zapewnić prowadzącym możliwość pełnego wykorzystania możliwości CSM wymagane jest przeszkolenie każdego nauczyciela chcącego prowadzić w nim zajęcia. W tym celu opracowano dwa rodzaje szkoleń:

- **szkolenie organizacyjno-techniczne** – którego celem jest przedstawienie zasad funkcjonowania w budynku CSM oraz obsługi sprzętu, który będzie wykorzystywany podczas zajęć. Szkolenie prowadzą wykwalifikowani pracownicy CSM. **Szkolenie to jest obowiązkowe dla wszystkich rozpoczynających prowadzenie tu zajęć.**
- **szkolenie metodyczne** – prowadzone przez doświadczonych instruktorów symulacji z certyfikatem europejskim **EuSim**. Zaproszenie na najbliższe szkolenie metodyczne znajdą Państwo w dalszej części Newslettera.

Szczegółowe warunki i zasady prowadzenia zajęć w Centrum określa [Regulamin dla prowadzących](#). Jedną z najważniejszych zasad jest konieczność sprawdzenia obecności studentów na zajęciach, ponieważ ich liczba musi być raportowana do Ministerstwa Zdrowia w celu rozliczenia Projektu.

Specjalny Regulamin obowiązuje także studentów uczestniczących w zajęciach symulacyjnych. Można się z nim zapoznać [tutaj](#). Do jego najważniejszych elementów należy obowiązek pozostawienia okrycia zewnętrznego w szatni samoobsługowej na poziomie -1 (wejście do budynku znajduje się od strony ul. Rokietnickiej), a następnie przebranie się w strój medyczny zgodnie z wymaganiami poszczególnych kierunków. Studenci nie poruszają się po budynku samodzielnie. Przed zajęciami gromadzą się na **poziomie II**, gdzie prowadzący zabiera ich do poszczególnych pomieszczeń. Podczas zajęć należy używać rękawiczek (znajdują się na wyposażeniu sal symulacji). Zabronione jest wnoszenie przyborów do pisania, ponieważ tusz trwale zabarwia skórę manekinów i trenerów.

Personel CSM jest do Państwa dyspozycji! Zapraszamy do kontaktu: sekretariatcsm@ump.edu.pl lub lgasior@ump.edu.pl

ZAPROSZENIE NA SZKOLENIE DLA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH Z ZAKRESU NAUCZANIA METODĄ SYMULACJI W CENTRUM SYMULACJI MEDYCZNEJ

Szkolenie trwa dwa dni, składa się z części warsztatowej i praktycznej (dzień I 8:30-15:00, dzień II 8:00-16:20).

O czym?

- *jakie możliwości stwarza CSM,*
- *jak przygotować zajęcia oraz jak przygotować się do zajęć,*
- *jak napisać scenariusz na zajęcia w Centrum Symulacji Medycznej,*
- *czym są zajęcia z symulowanym pacjentem,*
- *debriefing,*
- *nauczanie umiejętności miękkich,*
- *zajęcia z niskiej, pośredniej i wysokiej wierności,*
- *aspekty bezpieczeństwa,*
- *"Zwiedzanie Centrum Symulacji" - prowadzenie zajęć od podszewki,*
- *ćwiczenia praktyczne,*

i wiele więcej...

Jesteśmy również otwarci na Państwa potrzeby i pomysły.

Kto?

Zespół pozytywnie zakręconych osób, instruktorów symulacji medycznej szkolonych i doświadczonych w prowadzeniu kursów instruktorskich.

Dla kogo?

- *jeśli już prowadzisz zajęcia w Centrum Symulacji Medycznej,*
- *jeśli chcesz rozpocząć uczyć w Centrum Symulacji Medycznej,*
- *jeśli nie jesteś pewny czy metoda symulacji medycznej jest dla Ciebie i Twoich studentów,*
- *jeśli chcesz poznać możliwości Centrum Symulacji Medycznej.*

Kiedy?

Najbliższa edycja szkolenia: 11 i 12 lutego 2019 roku.

Jak się zapisać?

Wszystkie informacje na stronie: <http://csm.ump.edu.pl/szkolenie-instruktor>

Pytania?

sekretariatcsm@ump.edu.pl

ZASADY FORMUŁOWANIA PYTAŃ TESTOWYCH NA PLATFORMIE OpenOLAT

Szanowni Państwo,

W związku z licznymi pytaniami dotyczącymi formułowania pytań testowych na platformie OpenOLAT, zachęcamy do zapoznania się z materiałami opracowanymi przez zespół Centrum Innowacyjnych Technik Kształcenia - nieocenionymi dla osób planujących usprawnić proces egzaminowania poprzez wykorzystanie platformy. Osoby wprowadzające pytania testowe, po zalogowaniu się na platformę pracowniczą do wprowadzania pytań, znajdują w zakładce COURSES prezentację pod nazwą „Instrukcja wprowadzania pytań na platformie pracowniczej OLAT”. Po wejściu w kurs i kliknięciu przycisku START, prezentacja będzie dostępna w formie **scorm** i uruchamiana jest przyciskiem „Pokaż zawartość edukacyjną”.

Jednocześnie, z uwagi na fakt, iż testy wielokrotnego wyboru cieszą się dużą popularnością wśród nauczycieli naszej społeczności, oddajemy w Państwa ręce pierwsze opracowanie z cyklu „*Dobre Praktyki*” dedykowane [Formułowaniu pytań testowych](#).

Ta forma egzaminowania pozwala stosunkowo niewielkim nakładem czasu sprawdzić wiedzę licznej grupy studentów w zakresie obszernej, często bardzo zróżnicowanej tematyki. Jej efektywność zależy jednak w dużej mierze od jakości poszczególnych pytań, gdyż nieprawidłowo sformułowane pytanie testowe nie sprawdza wiedzy studenta.

Zadaniem „*Dobrych Praktyk*” jest wspomóc Państwa w

- **tworzeniu nowych pytań testowych** krok po kroku, jak również w
- **ocenie jakości istniejących już pytań**, czemu służy zamieszczona lista kontrolna.

Szczególne podziękowania kierujemy do nauczycieli, którzy zgodzili się przetestować pierwowzór *Dobrych Praktyk* w ramach projektu naukowego finansowanego ze środków Studenckich Badań Naukowych.

Mamy nadzieję, że *Dobre Praktyki* zaskarbią sobie Państwa przychylność. Jesteśmy otwarci na opinie oraz propozycje kolejnych tematów, które Państwa zdaniem warto byłoby objąć cyklem *Dobrych Praktyk*.

Zachęcamy do nadsyłania wszelkich uwag i sugestii na adres nestor@ump.edu.pl

Czy wiesz, że...

... **Debriefing to często jedna z ważniejszych części symulacji wysokiej wierności.** Sama symulacja medyczna wykorzystuje poziomy niskiej, pośredniej i wysokiej wierności. Przy niskiej i pośredniej wierności wykorzystuje się informację zwrotną czyli podsumowanie, a scenariusze, w których udział biorą studenci są krótsze i omówienie też nie jest aż tak szczegółowe. Podczas sesji symulacyjnej wykorzystującej scenariusz wysokiej wierności debriefing zajmuje często 3 - 4 krotnie więcej czasu niż scenariusz.

Ważnym aspektem debriefingu jest początkowy moment „przewentylowania” emocji po którym przechodzimy płynnie do 3 faz. Nauczyciel podczas debriefingu staje się mentorem / moderatorem i nie przyjmuje roli orzekającej czy wyrokującej, jest wyrozumiały i pokazuje czego student do tej pory już się nauczył.

Przed debriefingiem, kiedy chcemy „oczyścić” emocje zadaje się często pytanie:

Jakie to było dla was doświadczenie?

➤ **Faza 1 – Opisowa:**

Przykładowe pytania:

Co się stało i dlaczego? Czy możecie opisać scenariusz?

➤ **Faza 2 – Analityczna:**

Przykładowe pytania i obszary:

Co robiliście i jaki był tego efekt?

Omówmy Wasze działania (techniczne i nietechniczne).

Czy były one wykonane prawidłowo i w odpowiednim momencie?

Omówmy patofizjologię tego zjawiska - przyczyny, mechanizm, objawy, zagrożenia?

Czy teraz (po tym doświadczeniu) zmienilibyście coś w swoim działaniu?

Czy było coś co zostało przeoczone?

Omówcie waszą współpracę.

Jak się komunikowaliście i jak współpracowaliście?

Co działało, a co nie?

➤ **Faza 3 aplikacyjna - dotycząca podsumowania oraz podkreślenia istoty osiągniętych celów:**

Przykładowe pytania:

Co byście poprawili następnym razem?

Czego nauczyło was to doświadczenie?

Po 3 fazie powinno nastąpić podsumowanie scenariusza przez nauczyciela.

Scenariusz symulacyjny oraz debriefing jest narzędziem do osiągnięcia i oceny efektów kształcenia.

**Zapraszamy do zadawania pytań, dzielenia się opiniami lub wątpliwościami.
Czekamy na Państwa propozycje pod niżej podanymi adresami mailowymi.**